

Renata BIZIOR

**[rec.] *Człowiek, język, kultura. Nowi badacze o „nowych mediach”*, red. K. Smyczyńska,
Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego,
Bydgoszcz 2012, ss. 170**

Publikacja *Człowiek, język, kultura. Nowi badacze o „nowych mediach”* pod redakcją Katarzyny Smyczyńskiej zasługuje na uwagę ze względu na interdyscyplinarność zawartych w nim refleksji dotyczących zjawiska „nowych mediów”. Omawiany tom jest istotny także z tej racji, że składa się z prac studentów, debiutujących w roli naukowców, stąd też można go uznać za wart polecenia młodemu pokoleniu badaczy, a także studentom różnych specjalności zainteresowanych prezentowaną tematyką. Zasadniczy cel publikacji stanowi analiza zakresów oddziaływania nowych mediów. Publikacja poświęcona jest głównie związkom mediów elektronicznych z edukacją, kulturą i społeczeństwem, które interpretowane są przez autorów krytycznie i wielowątkowo. Szczególnie ważnym problemem w kolejnych tekstach są przemiany tożsamości i idące za nim pytanie o polską tożsamość. Książka wydaje się interesująca również dlatego, że proponuje analizę nowych mediów przez pryzmat doświadczeń młodego pokolenia (urodzonego na przełomie lat 80. i 90.), którego życie zostało niejako automatycznie zanurzone w świecie cyfrowych technologii.

Zbiór prac poprzedzony jest wstępem redaktorki tomu K. Smyczyńskiej pt. *Człowiek w erze „nowych mediów”*, który wprowadza w tematykę zbioru. Autorka porusza w nim zagadnienie wzajemnych odniesień mediów cyfrowych i współczesnego człowieka – odmiennych niż w wypadku mediów tradycyjnych – a zwłaszcza wpływu nowych technologii na świadomość siebie i grupy społecznej.

Referowany tom składa się z trzech części, zróżnicowanych tematycznie i metodologicznie. Pierwszą z nich, ukierunkowaną lingwistycznie, a zatytuło-

waną *Komunikacja a nowe media. Między tradycją a nowoczesnością* otwiera tekst Macieja Kielnika *Kultura brikolażu czy brikolaż w kulturze, jak bawimy się elementami cyberprzestrzeni w dobie nowych mediów*. Badacz, zainspirowany koncepcją brikolażu i twórczego brikolera C. Lévy-Straussa, wyzyskuje ją w analizie nowych sposobów komunikacji: slangu, demotywatorów oraz memów funkcjonujących w Internecie. Slang internetowy (133t) budowany przez użytkowników z heterogenicznych elementów uznaje za manifestację techniki brikolażu na poziomie języka, z czym trudno się nie zgodzić. Podobnie kwalifikuje internetowe demotywatory oraz memy. Z kolei Anna Wasielewska, w artykule *Być czy nie być mugolem? Edukacja w perspektywie nowych mediów*, punktem wyjścia dla swoich rozważań uczyniła „kulturę konwergencji” H. Jenkinsa. Autorka krytycznie oceniła wpływ bombardującej zmysły „kultury szybkostrzelnej”, w szczególności w kontekście rozwoju psychicznego dziecka. Niemniej jednak podjęła rozważania nad racjonalnym wykorzystaniem nowych technologii w redystrybucji usług edukacyjnych. W omówieniu *Emotikony jako niezbędny element w komunikacji elektronicznej młodych ludzi w dobie portali społecznościowych* Łukasz Warchoń, wykorzystując instrumentarium psycholingwistyki, przeanalizował znaczenie i rosnącą rolę emotikonów w komunikacji elektronicznej młodzieży. Alicja Leśniak w pracy *Jak zmienia się język Polaków? Anglicyzmy w polszczyźnie* omawia zagadnienie przeobrażeń dokonujących się w najnowszej polszczyźnie wskutek oddziaływania języka angielskiego. Badaczka wskazuje, że na ów wpływ szczególnie podatny jest język nowych mediów podlegający globalnym wpływom kultury zachodniej.

Kolejna część zbioru – *Kulturotwórcza rola mediów. Konteksty* – została poświęcona postępującej cyfryzacji kultury i podporządkowana kulturoznawczej perspektywie analizy. Natasza Sakson (*Polskie pokolenie MTV2? O wpływie zagranicznych mediów na gusta muzyczne młodych Polaków*) omawia media popularyzujące brytyjską i amerykańską muzykę alternatywną (indie) wśród młodzieży, sytuując zagadnienie na tle zjawiska globalizacji. Pawła Janiszewskiego, w artykule *Wpływ gier komputerowych na kulturę polską jako zjawisko wielowymiarowe*, zainteresowała skala interkulturowego oddziaływania, bazującego na dominacji kultury amerykańskiej, w sferze gier cyfrowych i kultury Internetu, wobec zmniejszającej się roli tradycyjnych przekazów. Rodzaj wpływu, jakiemu podlegają użytkownicy gier, które promują obce wzorce kulturowo-społeczne, skutkuje zmianami w polskiej kulturze (w zakresie postaw względem przemocy, śmierci, podziałów rasowych, konstruktów płci). W kręgu problematyki gier, tym razem online, pozostaje praca Mateusza Makowskiego *Polscy gracze w sieci, czyli o tym, jak gry sieciowe czynią z młodych Polaków ludzi globalnych*. Badacz stara się udowodnić tezę, iż młodzi ludzie funkcjonujący w międzynarodowej społeczności graczy przechodzą proces transformacji tożsamości. W artyku-

le *Analiza zmian zachodzących w społeczeństwie na podstawie wybranych powieści graficznych* Jakub Mrugowski, charakteryzując komiksy M. Śledzińskiego i ich intertekstualne związki, opisuje wyobrażenia o Polsce i polskości po roku 90.

W ostatniej części publikacji *Tożsamość w kulturze ponowoczesności* zaproponowano czytelnikom dwa artykuły. Jacek Gapiński (*Semantyka ogólna jako narzędzie percepcji i analizy informacji przekazywanych przez media*), odwołując się do założeń semantyki ogólnej, podejmuje zagadnienie reedukacji społeczeństwa poprzez język. W opinii badacza zmierzać ma ona ku świadomej recepcji języka mediów, która pozwoli na deszyfrowanie technik zniekształcania rzeczywistości i manipulacji informacjami. Tekst *Psychologiczny obraz człowieka w ponowoczesności* autorstwa Patrycji Łączkowskiej, Kingi Mickiewicz i Karoliny Głogowskiej koresponduje z fenomenem płynnej nowoczesności Z. Baumana, zmieniającej tożsamość funkcjonującego w niej człowieka. Problem transformacji tożsamości i jej redefiniowania autorki omawiają w kontekście kategorii: więź (społeczna, rodzinna), narcyzm, ciało.

Przedstawiony tu zbiór prac badawczych wydaje się być ciekawą wizytówką młodego środowiska badaczy o orientacji psycholingwistycznej i kulturoznawczej. Mimo pewnych niedoskonałości warsztatowych tom jest ciekawą próbą zaprezentowania świadomości i tożsamości młodego pokolenia poddanego oddziaływaniu „nowych mediów”.